

יש מקום

יש משהו לא מובן מאליו בבחירה לגור בירושלים, ובבחירה ליצור בה. ירושלים היא עיר מלאת קונפליקטים. כל סלע הוא סלע מחלוקת, כל רוח היא רוח רפאים וכל שורש הוא שורש העניין. הכול בה כרוך במאבקים; בהיותה לב-לבם של מאבקים בין חברות, תרבויות ודתות, ונקודת המפגש - ואולי גם הקיטוב - של רבים מהקונפליקטים החברתיים והפוליטיים שרוחשים בפיסת האדמה המקומית שלנו, היא עלולה להגביל את החופש האישי, את הבחירה, ולא כל שכן את היצירה האומנותית. קשה מאוד ליצור במנותק ממנה. אמנים ואמניות שחיים ויוצרים בירושלים צריכים לחשוב פעמיים לפני שהם יוצרים אמנות, ולבטח לפני שהם מציגים אותה. זה אולי נכון לכל מקום, אבל פי עשרות מונים במקום שנושא בחובו היסטוריה ארוכה וטעונה כל כך.

ועם זאת, האם המטען שנושאת העיר בהכרח מכביד על היצירה ומצמצם אותה, או שהוא עשוי דווקא לסייע לה?

הקלישאות כולן נכונות, הסיפורים כולם תקפים; גם אם הם עומדים בסתירה זה לזה, כולם מתבססים על מסורות ארוכות. כל תנועה וכל פעולה בעיר הזו מתבססת על מאות אלפי שנים של חיים שהתקיימו במקום הזה ממש. לצד הקונפליקטים וההתנגשויות יש לירושלים גם היסטוריה של שלום, של אור ושל יופי. האמנות שנוצרת כאן אכן נוצרת בעולם רב-משמעויות והקשרים, סבוך ועשיר, קונקרטי ואין-סופי בו-זמנית.

בתערוכה "יש מקום" נבקש להתייחס לאמנות שנוצרת בירושלים ככזו שניזונה מהמטען שהיא נושאת, ושריבוי המשמעויות הטמון בה מהווה ליוצרים וליוצרות בה מדרגה לעלות ולהתעלות לגבהים רמים יותר, מעקה לאחוז בו בדרך הפתלתלה, וכלי חפירה להגיע לעומקים חדשים. העבודות בתערוכה מתייחסות למקום המסוים בהקשרים רחבים, מגוונים ועשירים המבקשים להתעלות אל ירושלים שבה לכל אבן ועץ יש נשמה, משמעות והיסטוריה עתירי השראה. וכך, במקום שעולם המשמעויות הכופה עצמו על היצירה המקומית יכביד, יגביל או יצמצם את האפשרויות העומדות בפני האמנות הנוצרת כאן, בתערוכה זו מוצגת אפשרות האחרת, ההפוכה. ה"מגבלה" שעלולה ירושלים להטיל על האמנים היוצרים בה, הופכת לפדסטל - כן להניח עליו את הסיפור הפרטי, את תחומי העניין והסגנון האישי של כל אמן ואמנית. לכל היוצרים. ות יש על מה להסתמך; אף אחד לא מתחיל מאפס. אנחנו מתחילים את המרוץ הזה למרחקים ארוכים בנקודת פתיחה משופרת, ולו במעט.